

ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ ТА ОПАЛЕННЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ І РІШЕННЯ

С.В. Безнос, ст. викладач

Н.В. Шишман

Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

За часів незалежності в Україні поставало питання енергозалежності, проте його ніколи не доводили до фіналу та не вирішували. Але час йде та все змінюється. І зараз питання енергозалежності стало на головні місця та не полишає їх. Всім цікаво, які тарифи будуть у майбутньому, та чи буде тепло в приватних помешканнях. Але теплозаощадження в будинках цікавить пересічних українців не менше, ніж вартість теплоенергетичного ресурсу. Відсутність повноцінного обслуговування більшості житлових будинків та теплових магістралей призводить до суттєвого зниження температури в помешканні, що в свою чергу, впливає на загальний стан здоров'я у населення держави. Також, варто звернути увагу на питання живання отриманих теплових ресурсів для задоволення потреб населення. Маючи значну кількість теплоенергетичних запасів, невже можна перебувати в такій значній залежності від інших держав? Адже має бути можливість зменшити свою підвладність від країн-сусідів України [1].

Проблеми теплопостачання у будинках. Майже кожного дня споживачі послуг ЖКГ стикаються з проблемами комунального характеру. А саме [2]: – потужності встановленого обладнання котелень, як правило, значно перевищують теплові навантаження; – не виконуються вимоги чинних в Україні норм і правил щодо регулювання та обліку теплової енергії при її виробництві, транспортуванні та споживанні; – основне та допоміжне обладнання котелень практично вичерпало всі допустимі терміни експлуатації (термін експлуатації понад 57% котелень перевищує 20 років); – низька надійність теплових мереж через відсутність їх резервування, вичерпаний природний ресурс та незадовільна теплоізоляція, що обумовлює великі втрати тепла (до 30%), суттєві економічні збитки внаслідок частих аварій та значних обсягів ремонтних робіт; – в більшості міст централізоване гаряче водопостачання здійснюється за графіком, в окремих містах, у тому числі обласних центрах, воно взагалі відсутнє, а трубопроводи систем гарячого водопостачання не підлягають відновленню. – некероване відключення споживачів від централізованої системи теплопостачання та перехід на індивідуальне (поквартирне) опалення, що призводить до «розбалансування» теплових мереж та «перевантаження» газових мереж, тиск і діаметри яких не враховують додаткового обсягу споживання газу.

Зберігати тепло у будинках, середній вік яких перевищує 20 років не так легко, як це може здатися на перший погляд. Матеріали старіють, труби іржавіють, шви у панельних будівлях потрохи стають більшими. І врешті-решт складно отримане тепло може просто полишити квартири українців. Проводити обслуговуючі роботи та вдосконалення будівель українці мають за свій рахунок, адже підприємцям прибутковіше збудувати новий житловий будинок замість ремонту вже збудованих помешкань. Тому дуже цікавим стає питання тарифікації послуг тепло та енергопостачання.

Тарифи на опалення для населення в Україні.

Тарифи – це система цінових ставок, за якими здійснюються розрахунки за тепловою енергією і за послуги, що надаються при теплопостачанні. У систему тарифів входять: тарифи на тепловою енергією (потужність) на роздрібному ринку; тарифи (розмір плати) на послуги, що надаються на роздрібному ринку теплової енергії (потужності). В процесі формувань тарифів на тепловою енергією враховуються: – особливості процесів виробництва і споживання енергії; – особливості теплової енергії як товару; – особливості ринку енергії та потужності.

Зростання тарифів в комунальному секторі привертає все більше уваги споживачів до якості послуг. Найдорожчим для жителів багатоповерхових будинків є опалення. Платіжки в сотні гривень породжують багато запитань населення до муніципальної влади, теплових мереж і ЖЕКам. До того ж, в цьому році нас очікує ще й примусове створення об'єднань мешканців будинків (ОСББ) і передача їм на баланс будівель, а замість ЖЕКів будуть створені приватні компанії по обслуговуванню будинків.

За умов кризи та всебічного зростання цін на всі види ресурсів. Перед підприємствами теж постає питання про те, як залишитися конкурентоспроможними на ринку та не збанкрутувати, а для цього одним з істотних резервів становиться економія на ресурсах й у тому числі на енергоносіях.

Ціни на енергоносії постійно зростають і незабаром досягнуть середньоєвропейських показників. Як наслідок відбудеться стрибок вартості теплопостачання. Оскільки аналогічного «стрибка» в доходах населення не передбачається, то питання економного та надійного теплопостачання стає ще більш актуальним.

Одним з варіантів вирішення проблеми як уникнути перевитрати теплоносія на опалення будинку та стабілізувати витрати в тепловій мережі, є установка системи індивідуального опалення, однак і тут споживачеві доведеться зіткнутися з цілим рядом проблем. По–перше при установці котла в багатоквартирному будинку при складанні проекту проводиться гідравлічний розрахунок газопроводу, тобто, просто кажучи, розраховується чи вистачить діаметра газового стояка щоб забезпечити Ваш котел газом. Оскільки при прокладанні внутрішньобудинкових газопроводів всі розрахунки проводилися (якщо проводились) на газову плиту, то діаметра газопроводу звичайно ж не вистачить і Вас змусять або міняти весь стояк, або тягнути газопровід по зовнішній стіні будинку. Виняток становлять будинку, де встановлювалися газові проточні водонагрівачі. По–друге відключення частини споживачів від централізованої системи теплопостачання веде до зменшення прибутку (якщо вона є) теплогенеруючої компанії–монополіста, що в кінцевому підсумку призводить до її повного банкрутства.

Проблема українського теплопостачання не має турбувати пересічних жителів нашої держави. Завдяки прогресу, сучасні системи теплопостачання більш економічні, простіші у використанні та більш відновлювальні, на відміну від діючих систем. Не менш важливе питання вартості тарифів на опалення для населення. Збільшення вартості тарифу на тепло у опалювальний період хвилює українців. Проте, якщо більш уважно придивитися до минулорічної вартості та порівняти з теперішньою, то можна помітити, що загальна вартість збільшилася, але не на таку значну кількість, як говорить більша частина населення. Використання Україною імпортного газу для задоволення потреб населення України, замість застосування власного природного потенціалу непокоїть платників тарифів. Невикористані населенням газ та вугілля можна запасати, експортувати та передавати промисловим підприємствам у використанні. Навіщо платити за те, що вже маєш, ще й в достатній кількості?

Література:

1. Гаврись О.М. Удосконалення економічної оцінки енергозаощадження: монографія. – Х.: «Цифрова типографія №1», 2012.
2. Mel'nychenko O.V. Stan, isnyuchi ta maybutni problemy system teplopostachannya. OVVK. Web. 18 October 2014 .
3. Некрасова Л.А. Розвиток системи управління витратами підприємств газової промисловості/ Некрасова Л.А., Хрїстова А.В. // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: економічні науки. – 2015. –Вип. 14. част.3. – С.51–61.